

NC
DO

ONDERZOEK

NEDERLANDERS & MONDIAAL BURGERSCHAP 2012

In het rapport 'Nederlanders & Mondiaal Burgerschap 2012' wordt de mate waarin Nederlanders van 18 jaar en ouder zich gedragen als mondiaal burger onderzocht. Bij het begrip mondiaal burgerschap staan de individuele bijdragen van mensen aan de leefbaarheid van de wereld centraal. Het draait daarbij niet enkel om het draagvlak voor internationale samenwerking, maar ook hoe het daadwerkelijke gedrag van burgers invulling geeft aan de betrokkenheid bij internationale vraagstukken. Juist dat is wat dit onderzoek in kaart brengt.

Gedragen Nederlanders zich als mondiaal burger?

NCDO onderscheidt in dit onderzoek negen soorten gedragingen die verbonden zijn aan duurzaamheid van de natuur of samenleving.

Zuinig met water en energie

Nederlanders gaan wat betreft verspilling van water en energie – zoals het laten lopen van de kraan tijdens het tandenpoetsen – in het algemeen verantwoordelijk om met energie. Als het gebruikersgemak centraal staat, gedragen Nederlanders zich echter minder verantwoordelijk. Zo gebruikt bijna de helft vaak of (bijna) altijd een wasdroger.

Mobiliteit

Slechts een klein deel van de Nederlanders kiest vaak of (bijna) altijd voor de trein wanneer zij zich moet verplaatsen. Daar staat tegenover dat Nederlanders niet vaak de auto gebruiken voor korte afstanden binnen de eigen woonplaats.

Recycling en omgang met afval

Nederlanders gaan verantwoordelijk om met afval. Slechts een klein deel gooit vaak voedsel weg dat nog goed is. Ook gooit maar een klein deel batterijen bij het andere afval. Verder doneert een aanzienlijk deel van de Nederlandse bevolking goederen bedoeld voor hergebruik.

Consumentengedrag

Buiten de keuze voor groene stroom gedraagt de Nederlander zich in beperkte mate als duurzame consument. Een klein deel koopt vaak of (bijna) altijd fairtrade producten. Ook is het compenseren van een vliegreis niet gebruikelijk. Daarnaast eet de overgrote meerderheid vaak of (bijna) altijd vlees.

Informatie zoeken en je mening geven over mondiale vraagstukken

De overgrote meerderheid van de Nederlanders volgt nieuws over problemen in de wereld. Eén op de acht spreekt vaak of (bijna) altijd naasten aan op milieuvriendelijk gedrag. Meedoen aan een (online) handtekeningactie of het steunen van goede doelen via sociale media is niet gebruikelijk.

Politieke participatie

Politieke participatie beperkt zich in grote mate tot stemmen bij verkiezingen. Eén op de vier Nederlanders is lid van een vakbond. Daarentegen is slechts een heel klein deel van de Nederlanders actief lid van politieke partij.

Doneren

Nederlanders geven relatief vaak en veel. Ongeveer driekwart van de Nederlanders geeft aan goede doelen met een gemiddeld bedrag van 224 euro. Traditioneel worden gemiddeld de hoogste bedragen gegeven aan levensbeschouwelijke organisaties.

Vrijwilligerswerk

Bijna de helft van de Nederlanders verricht vrijwilligerswerk. Activiteiten variëren van collecteren voor het goede doel tot het besturen van de fanfare. Sportverenigingen, buurthuizen en gebedshuizen zijn populaire locaties. Onder de vrijwilligers is bijna driekwart minstens één keer per maand actief.

Gelijkwaardigheid, wederzijdse afhankelijkheid, verantwoordelijkheid?

NCDO onderscheidt drie principes die worden verondersteld gerelateerd te zijn aan mondiaal burgerschap: gelijkwaardigheid van mensen, het besef van wederzijdse afhankelijkheid en het nemen van gedeelde verantwoordelijkheid voor het oplossen van mondiale vraagstukken.

Deze principes worden breed aangehangen door de Nederlandse bevolking. Hoger opgeleiden hangen de drie principes vaker aan dan lager opgeleiden. Ook spelen de mate waarin Nederlanders belang hechten aan altruïstische waarden en de hoeveelheid sociaal en institutioneel vertrouwen een belangrijke rol. Wat betreft politieke voorkeur hangen Nederlanders die op GroenLinks of D66 stemmen de principes het meest aan. Ook Nederlanders die op de kleine christelijke partijen stemmen ondersteunen vaak de principes, in tegenstelling tot PVV-stemmers.

Mondiaal burgerschap

De verwachting dat mensen die de drie principes meer aanhangen zich vaker als een mondiaal burger gedragen, lijkt te worden bevestigd. Met name het principe van gedeelde verantwoordelijkheid voor het oplossen van mondiale vraagstukken verklaart ten dele verschillen in gedrag.

Nederlanders met meer kennis over mondiale vraagstukken gedragen zich vaker als een mondiaal burger dan Nederlanders met minder kennis over deze vraagstukken. Ook sekse (vrouw), leeftijd en opleidingsniveau hebben alle drie een positieve invloed op mondiaal burgerschap. Het frequentere

gedrag van hoger opgeleiden en met name vrouwen kan ten dele worden verklaard door het feit dat zij – vaker dan lager opgeleiden en mannen – de drie principes ondersteunen.

Altruïstische waarden, het in contact komen met andere culturen en de hoeveelheid vertrouwen vertonen ook een positieve samenhang mondiaal burgerschap. Met name het belang dat men hecht aan altruïstische waarden heeft een sterk positief effect. Hoe hoger de waarden, hoe vaker het gedrag. Het positieve effect van het principe van gelijkwaardigheid wordt ten dele verklaard door het feit dat Nederlanders die dit principe aanhangen, óók een groter belang hechten aan altruïstische waarden.

Wat is de houding van Nederlanders ten aanzien van ontwikkelingssamenwerking?

Het belang dat Nederlanders hechten aan ontwikkelingssamenwerking blijft onverminderd groot. De ruime meerderheid van de Nederlandse bevolking (64%) vindt het (zeer) belangrijk om arme landen te helpen zich te ontwikkelen. Toch vindt bijna de helft van de Nederlanders (48%) dat het overheidsbudget voor ontwikkelingssamenwerking moet worden verkleind. Daar staat tegenover dat een even grote groep vindt dat het budget gelijk moet blijven of verhoogd moet worden. Uit de eerder onderzoek van NCDO bleek dat de voornaamste reden om het budget te willen verminderen was dat Nederlanders vinden dat eerst de eigen economie op orde moet komen. Gezien de voortdurende recessie is het waarschijnlijk dat deze reden ook nu een rol speelt in de motivatie om het budget te willen verkleinen.

Meer lezen?

Heeft u vragen of opmerkingen over dit onderzoek of wilt u op de hoogte gehouden worden van nieuw onderzoek, neem dan contact op met NCDO via onderzoek@ncdo.nl.

Bron

Carabain, C., van Gent, M., Boonstoppel, E. (2012). *Nederlanders & Mondiaal Burgerschap 2012*. Amsterdam: NCDO.

Over NCDO

NCDO is het Nederlandse kennis- en adviescentrum voor burgerschap en internationale samenwerking. NCDO voert onderzoek uit, geeft trainingen en stimuleert de meningsvorming over mondiale thema's door publicaties te verzorgen en de discussie op gang te brengen.

Deze onderzoekssamenvatting is een uitgave van NCDO, september 2012.

NCDO, Postbus 94020, 1090 AD Amsterdam, tel +31 (0)20 568 87 55
onderzoek@ncdo.nl, www.ncdo.nl